

WE-MPG

Wide-angled Economics Monetary Policy Group

เจาะลึกมาตรการภาษี 4 มีนาคม 2551

ฐิติมา ชูเชิด และ พฤษญา จิตะพันธ์กุล

แนวโน้มเศรษฐกิจ - สายนโยบายการเงิน

ฉบับที่ 1 มีนาคม 2551



เจาะลึกมาตรการภาษี 4 มีนาคม 2551*

จิตติมา ชูเชิด และพฤตญา จิตะพันธ์กุล**

หลังจากรัฐบาลของนายกรัฐมนตรีนายสมัคร สุนทรเวช แถลงนโยบายต่อสภาไปเมื่อกลางเดือนกุมภาพันธ์ 2551 ได้ราว 2 สัปดาห์ รัฐบาลก็เริ่มดำเนินการฟื้นความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและนักลงทุนที่เป็นรูปธรรมขึ้น ด้วยการออกมาตรการภาษีเพื่อกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจในวันที่ 4 มีนาคม 2551 เพื่อเพิ่มรายได้ให้ผู้บริโภคและกระตุ้นการลงทุน รวมถึงภาคอสังหาริมทรัพย์ อย่างไรก็ตาม นอกจากการประมาณการรายได้ที่รัฐจะสูญเสียประมาณ 42 พันล้านบาทจากมาตรการนี้ดังที่ปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์แล้ว กลไกการกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านช่องทางต่างๆ ของมาตรการภาษีนี้นี้ยังไม่ค่อยมีการหยิบยกขึ้นมาวิเคราะห์ในทางเศรษฐศาสตร์ จึงเป็นโอกาสอันดีที่บทวิเคราะห์นี้จะช่วยสร้างความเข้าใจในประเด็นเชื่อมโยงของมาตรการภาษีต่อเศรษฐกิจและบทบาทของนโยบายเศรษฐกิจมหภาคในระยะต่อไปได้

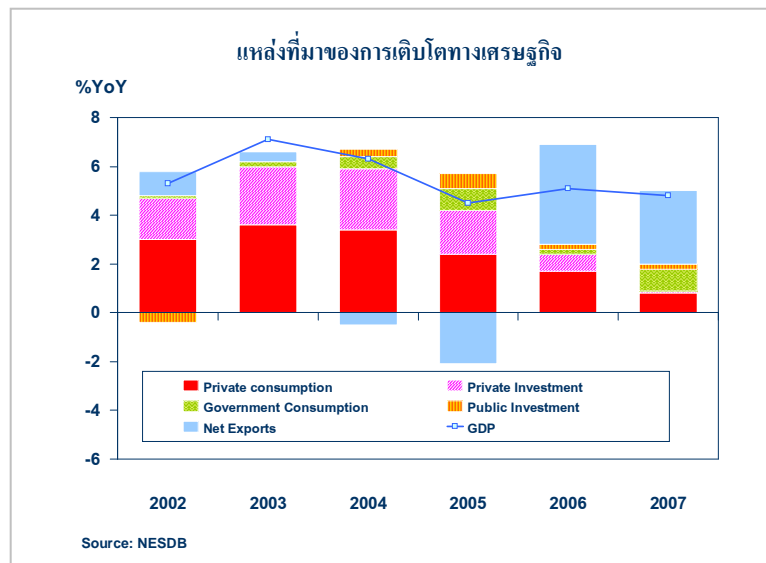
◆ **จังหวะเวลาการออกมาตรการภาษี**

คงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าผลกระทบของวิกฤตสินเชื่ออสังหาริมทรัพย์สำหรับผู้มีรายได้น้อย (Subprime) ซึ่งกำลังถูกลดลงอยู่ในสหรัฐอเมริกาขณะนี้ย่อมจะส่งผลกระทบต่อภาวะชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกโดยรวม และนับวัน วิกฤตสินเชื่อ Subprime ก็ดูจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ เห็นได้จากการที่ธนาคารกลางสหรัฐฯ หรือ Fed ประกาศลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Fed Funds Rate) ลง 0.75% ในการประชุมคณะกรรมการฉุกเฉินในวันที่ 22 มกราคม 2551 ตามด้วยการปรับลดในการประชุมรอบปกติอีก 0.50% ในวันที่ 30 มกราคม 2551 ต่อมาเมื่อต้นเดือนมีนาคม บริษัทแบร์ สเตียร์นส์ วาณิชธนกิจขนาดใหญ่ก็เริ่มประสบปัญหาสภาพคล่องจากการถือหลักทรัพย์ที่อิงกับสินเชื่อที่อยู่อาศัย จน Fed ต้องประกาศให้ความช่วยเหลือฉุกเฉินเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2551 โดยให้วงเงินกับบริษัท เจพี มอร์แกน เชส แอนด์ โค ในการเข้าซื้อสินทรัพย์ของแบร์ สเตียร์นส์ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อลูกโซ่ตามมาในระบบสถาบันการเงิน และล่าสุด Fed ก็ได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยระยะยาวอีก 0.75% ในวันที่ 18 มีนาคม 2551 เพื่อช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ และลดความเสี่ยงต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะต่อไป

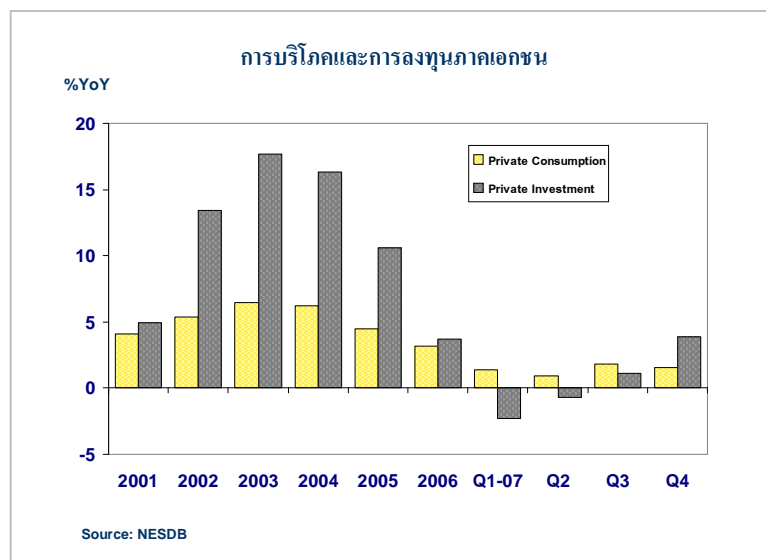
สำหรับประเทศไทยนั้น แม้จะไม่ได้รับผลกระทบจากปัญหาสภาพคล่องของบริษัทในตลาดหุ้นสหรัฐฯ ในฐานะของผู้ถือหุ้นหรือเจ้าหนี้โดยตรง แต่การชะลอตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ และเศรษฐกิจโลกจะสามารถส่งผลกระทบต่อทางอ้อมต่อการส่งออกของไทย ซึ่งจะทำการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยถูกกระทบตามไปด้วย เพราะภาคการส่งออกเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญ ขณะที่ความไม่แน่นอนทางการเมืองในช่วงที่ผ่านมา ได้ส่งผลให้การบริโภคและการลงทุนซบเซาลงไปมาก โดยมีอัตราการขยายตัวชะลอตัวลงเหลือ 1.4% และ 0.5% ในปี 2550 ตามลำดับ แม้จะมีปัจจัยสนับสนุนจากอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งเริ่มเห็นสัญญาณการขยายการลงทุนจากอัตราการใช้กำลังการผลิตที่ปรับสูงขึ้นมากแล้วในหลายสาขาที่ตาม

* ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย

** จิตติมา ชูเชิด เป็นเศรษฐกรอาวุโส และพฤตญา จิตะพันธ์กุล เป็นเศรษฐกร ทีมวิเคราะห์การคลัง สายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย



การที่เศรษฐกิจไทยในปี 2550 ขยายตัวร้อยละ 4.8 ใต้นั้น มีที่มาจาก การส่งออกสุทธิถึงร้อยละ 3.0 แต่เมื่อการส่งออกในปี 2551-2552 มีแนวโน้มที่จะชะลอตัวอย่างชัดเจนตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกจากวิกฤต Subprime จึงจำเป็นที่จะต้องเร่งฟื้นฟูอุปสงค์ในประเทศให้สามารถทดแทนการส่งออกที่จะชะลอตัวลงในอนาคต ทั้งนี้ ข้อมูลเศรษฐกิจมหภาคล่าสุดนับจากไตรมาส 4 ปี 2550 จนถึงช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2551 ก็ได้ชี้ให้เห็นว่าอุปสงค์ในประเทศเริ่มฟื้นตัวขึ้นบ้างแล้ว ดังนั้น การออกมาตรการภายในช่วงนี้จึงเป็นจังหวะเวลาที่ดีที่จะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการบริโภคและการลงทุน หนุนแรงส่งการฟื้นตัวของค่าใช้จ่ายในประเทศให้ดำเนินต่อไปอย่างราบรื่นได้ ท่ามกลางปัจจัยเสี่ยงต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจจากภาคต่างประเทศที่มีมากขึ้น



◆ ทางเลือกในการกระตุ้นเศรษฐกิจ

ในภาวะที่มีความจำเป็นต้องกระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อเตรียมรับมือกับความเล็งต่อเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นเช่นนี้ ผู้วางนโยบายเศรษฐกิจมีทางเลือกในการดำเนินนโยบาย 3 ทาง ได้แก่ การจัดทำงบประมาณเพิ่มเติมในปีงบประมาณ 2551 (Supplementary Budget) การใช้นโยบายการเงินแบบผ่อนคลาย (Expansionary Monetary policy) และการใช้มาตรการทางภาษี (Tax Measures)

1. งบประมาณเพิ่มเติม

การทำงบประมาณเพิ่มเติมอาจจะมีข้อได้เปรียบกว่าทางเลือกอื่น เพราะเห็นผลกระตุ้นการใช้จ่ายได้ทันทีจากการอัดฉีดเงินของรัฐให้ถึงมือประชาชนโดยตรง แต่การตัดสินใจจะทำงบประมาณเพิ่มเติมในเดือนมีนาคมซึ่งล่วงเลยมาครึ่งทางของปีงบประมาณ 2551 เช่นนี้ กว่าที่ขั้นตอนการจัดทำงบประมาณจะเสร็จและเริ่มเบิกจ่ายได้ก็น่าจะเข้าสู่เดือนมิถุนายน ซึ่งก็จะเหลือเวลาอีกเพียง 4 เดือนก่อนจะสิ้นปีงบประมาณ ดังนั้น ผลการกระตุ้นเศรษฐกิจจากการทำงบประมาณเพิ่มเติมจึงอาจทำได้ไม่เต็มที่นัก นอกจากจะเน้นการใช้จ่ายไปในรูปของรายจ่ายประจำที่เร่งจ่ายได้เร็ว

แต่รัฐบาลก็อาจถูกตั้งคำถามถึงความคุ้มค่าของการเพิ่มงบประมาณไปที่รายจ่ายประจำ แทนที่จะเน้นรายจ่ายลงทุนเพื่อเร่งปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญอันดับต้นที่รัฐควรเร่งดำเนินการ ที่สำคัญการจัดทำงบประมาณรายจ่ายปี 2552 ที่เน้นการกระตุ้นเศรษฐกิจต่อเนื่องน่าจะมีประสิทธิภาพมากกว่า เนื่องจากสามารถเตรียมความพร้อมของโครงการลงทุนที่สำคัญให้พร้อมเบิกจ่ายได้ทันทีเมื่อเริ่มต้นปีงบประมาณใหม่ในเดือนตุลาคมนี้

นอกจากนี้ หากรัฐต้องการจัดสรรเงินจากงบประมาณเพื่อดำเนินการตามภารกิจเร่งด่วนให้เกิดขึ้นภายในปีงบประมาณ 2551 รัฐก็สามารถจัดสรรเงินได้จากงบกลาง โดยเฉพาะรายการที่ยังเบิกจ่ายไปไม่มาก เช่น งบสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินและจำเป็น และงบอยู่ดีมีสุข ตลอดจนการทบทวนแผนการใช้จ่ายของส่วนราชการต่างๆ ที่ยังมีการเบิกจ่ายได้ไม่เต็มที่ จึงไม่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องทำงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมเพื่อนำเงินมาใช้แทนนโยบายเร่งด่วนในตอนนี้อยู่

2. มาตรการภาษี

การเลือกใช้มาตรการทางภาษีก่อนข้างเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ถึงแม้กลไกการส่งผ่านของมาตรการภาษีอาจใช้เวลาอยู่บ้าง แต่ด้วยผลทางจิตวิทยาจะช่วยกระตุ้นให้ผู้บริโภคและนักลงทุนใช้จ่ายได้ทันที เพราะประชาชนเริ่มมั่นใจว่ารัฐพร้อมจะสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจหากมีปัจจัยภายนอกกระทบอีก โดยผลของมาตรการภาษีจะไปเพิ่มรายได้หลังหักภาษี (disposable income) และความมั่งคั่ง (wealth) ให้ผู้บริโภค ทั้งยังช่วยสนับสนุนภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และเร่งการลงทุนของธุรกิจ รวมถึงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) อันเป็นการกระตุ้นการใช้จ่ายและการลงทุนให้เกิดขึ้นได้ในไม่ช้า

ที่สำคัญ แม้การใช้มาตรการภาษีจะกระทบฐานะการคลังอยู่บ้าง เพราะรัฐอาจจำเป็นต้องกู้เพื่อชดเชยรายได้ส่วนที่สูงไป แต่ข้อจำกัดทางการคลังก็ยังเอื้ออำนวยให้อยู่ ถ้าพิจารณาที่กรอบความยั่งยืนทางการคลัง จะเห็นได้ว่ากรอบขาดดุลงบประมาณก็ยังไม่สูงมากนัก ขณะที่สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP หรือสัดส่วนภาระหนี้ต่องบประมาณ ยังต่ำกว่าเกณฑ์อยู่มาก

ร้อยละ	เป้าหมาย	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551e
หนี้สาธารณะ / GDP (%)	≤ 50	41.4	38.0	40.2
ภาระหนี้ / งบประมาณ (%)	≤ 15	10.7	11.3	9.6
ดุลงบประมาณ (% of GDP)	สมดุลภายในปี 2548	สมดุล	-1.7	-1.8
รายจ่ายลงทุน / งบประมาณ (%)	≥ 25	26.3	23.9	24.4

ที่มา: กระทรวงการคลัง, งบประมาณการปี 2551 โดย ธปท.

◆ **มาตรการภาษีและกลไกการส่งผ่านสู่เศรษฐกิจ**

มาตรการภาษีที่ประกาศเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2551 สามารถแบ่งได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ มาตรการเพื่อเพิ่มรายได้ มาตรการเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และมาตรการเพื่อกระตุ้นการลงทุน (รายละเอียดในภาคผนวก 1)

สรุปมาตรการภาษี 4 มีนาคม

มาตรการภาษี	รายได้รัฐ ^{1/}	เดิม	ใหม่	กำหนดเวลา
1. มาตรการเพื่อเพิ่มรายได้				
- ยกเว้นภาษีเงินได้	PIT	100,000 บาทแรก	150,000 บาทแรก	-
- ลดหย่อนประกันชีวิต	PIT	50,000 บาท	100,000 บาท	-
- ลดหย่อนเงินลงทุนใน RMF กองทุนสำรองฯ 1a1	PIT	ไม่เกิน 300,000 บาท	ไม่เกิน 500,000 บาท	-
- ลดหย่อนเงินลงทุนใน LTF	PIT	ไม่เกิน 300,000 บาท	ไม่เกิน 500,000 บาท	-
- ลดหย่อนเลี้ยงดูคนพิการ	PIT	ไม่มี	30,000 บาทต่อคนพิการ	-
2. มาตรการเพื่อสนับสนุน SMEs				
- ยกเว้นภาษีให้วิสาหกิจชุมชน	PIT	ไม่มี	เฉพาะรายได้ไม่เกิน 1.2 ล้านบาท	3 ปี
- ปรับอัตราภาษีสำหรับ SMEs	CIT	อัตราก้าวหน้า	ยกเว้นให้กำไรสุทธิ 1.5 แสนบาทแรก	-
3. มาตรการเพื่อกระตุ้นการลงทุน				
- หักค่าใช้จ่ายทรัพย์สินที่ช่วยประหยัดพลังงาน	PIT, CIT	ไม่มี	หักได้ 1.25 เท่าของค่าใช้จ่าย	3 ปี
- ปรับอัตราหักค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรและอุปกรณ์	CIT	ภายใน 5 รอบบัญชี	หัก 40% ได้ทันที ทบยอดหักที่เหลือใน 5 รอบบัญชี	3 ปี
- หักค่าเสื่อมราคาโปรแกรมคอมพิวเตอร์	CIT	ภายใน 10 รอบบัญชี	ภายใน 3 รอบบัญชี	-
- หักค่าเสื่อมราคาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (SMEs)	CIT	ภายใน 10 รอบบัญชี	หัก 40% ได้ทันที ทบยอดหักที่เหลือใน 3 รอบบัญชี	-
- หักค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่นำไปใช้ผลิตและสินค้า (SMEs)	CIT	หัก 40% ได้ทันที หักที่เหลือใน 5 รอบบัญชี	หัก 100% ได้ทันที (รวมไม่เกิน 500,000 บาทในรอบบัญชี)	3 ปี
- ลดอัตราภาษีสำหรับจดทะเบียนใหม่ในปี 2551	CIT	อัตราภาษีของกำไรสุทธิ	อัตราภาษีของกำไรสุทธิ	3 รอบบัญชี
(1) ตลาด MAI		30%	20%	
(2) ตลาด SET		30%	25%	
- ลดอัตราภาษีสำหรับจดทะเบียนเดิม	CIT			3 รอบบัญชี
(1) ตลาด MAI		30%	20%	
(2) ตลาด SET		30%	25%	
- ลดภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับผู้ขายอสังหาฯ เพื่อกำไร	SBT	3%	0.1%	1 ปี
- ลดค่าธรรมเนียมการโอนและจำนองอสังหาฯ	NT	อัตราค่าธรรมเนียม	อัตราค่าธรรมเนียม	
(1) การโอน		2%	0.01%	1 ปี
(2) การจำนอง		1%	0.01%	1 ปี

^{1/} PIT: ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา, CIT: ภาษีเงินได้นิติบุคคล, SBT: ภาษีธุรกิจเฉพาะ, NT: รายได้อื่นที่ไม่มีภาษี

เมื่อพิจารณาผลกระทบของมาตรการภาษีที่สำคัญต่อรายได้รัฐบาลในช่วง 2 ปีแรก (ปี 2551- 2552) คาดว่ารัฐบาลจะสูญเสียรายได้เบื้องต้นประมาณ 48 พันล้านบาท (ไม่รวมส่วนของรายได้ที่อาจเพิ่มขึ้นในภายหลัง จากผลของมาตรการที่ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ) ทั้งนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นการสูญเสียรายได้จากการปรับเพิ่มเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงิน ได้บุคคลธรรมดา มาตรการหักค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรและอุปกรณ์ได้มากขึ้นในปีแรก และการลดอัตราภาษีธุรกิจเฉพาะที่เก็บจากการขายอสังหาริมทรัพย์

ประมาณการผลกระทบต่อรายได้รัฐบาล
(ไม่รวมส่วนของรายได้ที่อาจเพิ่มขึ้นในภายหลังจากผลของมาตรการ)

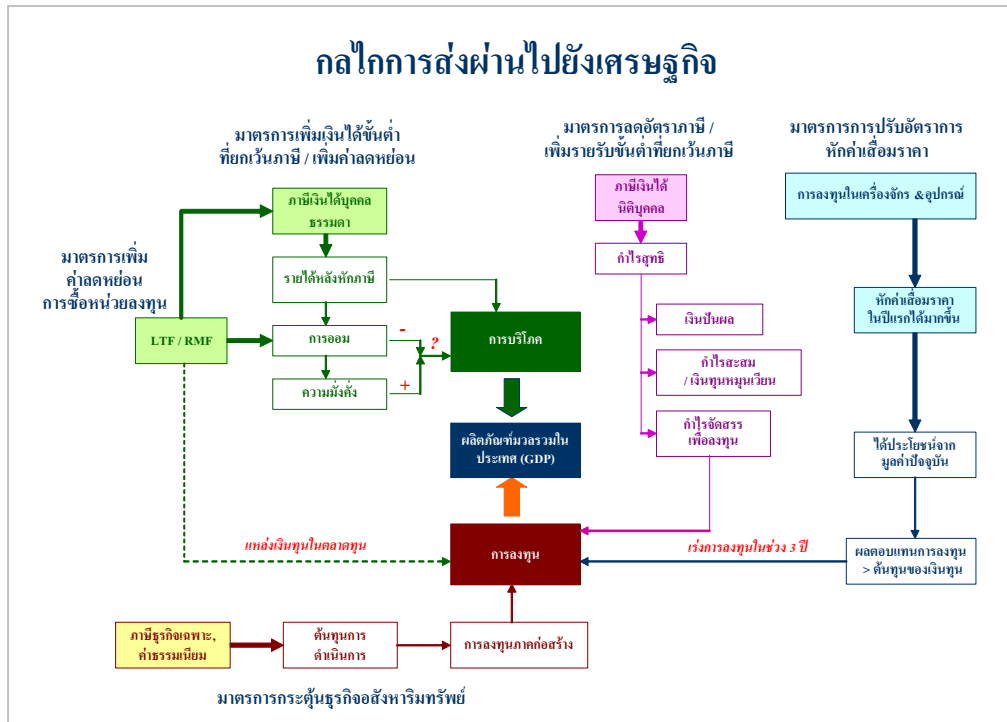
ล้านบาท / ปีงบประมาณ	กำหนดเวลา	2551	2552
1. มาตรการเพิ่มรายได้			
1.1 ยกเว้นภาษีสำหรับผู้มีเงินได้ 150,000 บาทแรก	-	400	14,600 (ปี 2552 เป็นต้นไป)
1.2 หักลดหย่อน LTF / RMF เพิ่มขึ้น	-	0	2,000 (ปี 2552 เป็นต้นไป)
2. มาตรการกระตุ้นการลงทุน			
2.1 หักค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรและอุปกรณ์เร็วขึ้นในปีแรก	ปี 2551 - 2553	12,500 (มูลค่าปัจจุบัน ณ ปี 2551)	
2.2 ลดภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับผู้ขายอสังหาริมทรัพย์เพื่อการค้า	1 ปี	4,000	9,000
2.3 ลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET และ MAI ทั้งรายเก่าและใหม่	ปี 2551 - 2553	1,800	3,700
รวมภาษีที่รัฐสูญเสีย		48,000 (เฉพาะในปี 2551 - 2552)	

แม้มาตรการเหล่านี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 29 มีนาคม 2551 เป็นต้นไป หลังจากที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว แต่ผลกระทบต่อรายได้รัฐส่วนใหญ่จะเกิดในปีงบประมาณ 2552 เพราะเหลือเวลาอีกครึ่งปีเท่านั้นที่จะสิ้นปีงบประมาณ 2551 โดยเฉพาะมาตรการกระตุ้นอสังหาริมทรัพย์ที่มีกำหนดเวลา 1 ปี การเร่งซื้อขายอาจจะเกิดขึ้นในครึ่งหลังของปี ขณะที่มาตรการเพิ่มเงินได้ขั้นด้าที่ยกเว้นภาษีหรือเพิ่มค่าลดหย่อนที่จะกระทบต่อรายได้ในปี 2551 ในส่วนของภาษีหัก ณ ที่จ่ายที่ลดลงบางส่วนเท่านั้น สำหรับมาตรการหักค่าเสื่อมราคาได้มากขึ้นในปีแรกนั้น อาจยังไม่มุ่งใจให้ธุรกิจเร่งลงทุนได้มากในช่วงปีนี้เพราะให้สิทธิประโยชน์ยาวนานถึงสิ้นปี 2553

กลไกการส่งผ่านสู่เศรษฐกิจ

สำหรับกลไกในการส่งผ่านมาตรการเพื่อกระตุ้นการอุปโภคบริโภคนั้น การยกเว้นภาษีสำหรับผู้มีเงินได้ 150,000 บาทแรกและการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลรวมจะทำให้มีรายได้สุทธิหลังหักภาษีเพิ่มขึ้นอย่างถาวรตลอดอายุการทำงาน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นการบริโภคได้ทันทีตามทฤษฎี Permanent Income Hypothesis ส่วนการกระตุ้นการลงทุนจะเป็นผลจากผลตอบแทนต่อการลงทุน (หลังหักภาษี) ที่เพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากมาตรการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลและการหักค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรในอัตราเร่ง รวมถึงมาตรการลดหย่อนภาษีธุรกิจเฉพาะและค่าธรรมเนียมการโอนซึ่งจะช่วยกระตุ้นกิจกรรมในภาคก่อสร้างเนื่องจากต้นทุนในการโอนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ลดลง ทั้งนี้ การที่มาตรการดังกล่าวมีลักษณะชั่วคราวจะช่วยเร่งให้เกิดการลงทุนโดยเร็วอีกด้วย

นอกจากนี้ หลายมาตรการจะมีส่วนช่วยพัฒนาตลาดทุน โดยการเพิ่มวงเงินหักลดหย่อนสำหรับการลงทุนใน LTF หรือ RMF และการเพิ่มค่าลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิตจะมีส่วนช่วยกระตุ้นการออมและสนับสนุนการระดมทุนของนักลงทุนสถาบันผ่านตลาดทุนมากขึ้น ขณะที่การลดอัตราภาษีกำไรสุทธิของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์จะช่วยเพิ่มแรงจูงใจให้มีบริษัทเข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้นักลงทุนมีทางเลือกในการลงทุนหลากหลายขึ้น รวมทั้งจะเอื้อให้สามารถเก็บภาษีรายได้นิติบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว



ผลการกระตุ้นเศรษฐกิจ

จากการประเมินผลต่อเศรษฐกิจโดยใช้แบบจำลองเศรษฐกิจมหภาคของธนาคารแห่งประเทศไทย (BOT-MM) ตามข้อสมมติการสูญเสียรายได้ของรัฐและกลไกการส่งผ่านไปยังเศรษฐกิจดังกล่าวข้างต้น ผลสุทธิของมาตรการทางภาษีในครั้งนี้จะทำให้ GDP ปี 2551 และปี 2552 เพิ่มขึ้นประมาณ 0.1 - 0.2% คิดเป็นผลของตัวทวีคูณทางภาษีที่สัดส่วนประมาณ 0.6 นั่นก็คือเม็ดเงินภาษีที่รัฐสูญเสียไป 100 บาท จะทำให้ได้ GDP กลับคืนมา 60 บาท ทั้งนี้ ยังไม่รวมผลทางจิตวิทยาที่จะส่งผลต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและนักลงทุนได้ทันที ซึ่งสามารถนำไปสู่การเพิ่มการใช้จ่ายบางส่วนของภาคเอกชนได้ค่อนข้างรวดเร็วขึ้น และทำให้ผลการกระตุ้นเศรษฐกิจเกิดขึ้นมากกว่านี้

◆ นัยของมาตรการ

มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้ขั้นต่ำและเพิ่มค่าลดหย่อน LTF/RMF

มาตรการเพิ่มเงินได้ขั้นต่ำที่ได้รับยกเว้นภาษี ผู้ที่ได้ประโยชน์คือผู้มีเงินได้เกิน 1.5 แสนบาทขึ้นไปเท่านั้น ซึ่งมีจำนวนกว่า 4 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 11 ของกำลังแรงงานทั้งหมด โดยผู้มีเงินได้ในช่วง 1 – 1.5 แสนบาทต่อปีจะไม่ต้องเสียภาษีอีกต่อไป ส่วนผู้ที่มีเงินได้เกิน 1.5 แสนบาทต่อปี จะมีภาระภาษีลดลงคนละ 5,000 บาทเท่ากัน (10% ของเงินได้ส่วนเพิ่ม 50,000 บาทที่รัฐยกเว้นภาษีให้) ดังนั้นมาตรการนี้จะทำให้ Marginal Tax Rate¹ ลดเหลือ 0% เฉพาะกลุ่มที่มีเงินได้ 1 แสน – 1.5 แสนบาทเท่านั้น ส่วนกลุ่มอื่นยังคงเสียในอัตราเดิม แต่ อัตราภาษีที่แท้จริง (Effective Tax Rate)² จะลดลงทุกระดับรายได้ สำหรับอำนาจซื้อที่เพิ่มขึ้นจากมาตรการนี้จะส่งผลกระตุ้นการบริโภคได้มากเพียงใดก็ขึ้นกับพฤติกรรมการแบ่งใช้จ่ายและเก็บออมของผู้บริโภค

¹ อัตราภาษีหน่วยสุดท้าย หรืออัตราภาษีที่เก็บจากบาทสุดท้ายของรายได้

² คำนวณจาก มูลค่าภาษีที่จ่ายจริง / รายได้พึงประเมิน

ถ้าหากมาตรการเพิ่มค่าลดหย่อนการซื้อหน่วยลงทุนใน LTF และ RMF นั้น ผู้ที่ได้ประโยชน์คือกลุ่มคนที่มียรายได้ค่อนข้างสูง เพราะแต่เดิมนั้น ผู้มีเงินได้ต่อปีเกิน 2 ล้านบาท (1.67 แสนบาท/เดือน) เคยหักค่าลดหย่อน LTF/RMF ได้ไม่เต็ม 15% ของเงินได้ เนื่องจากคิดเกณฑ์สูงสุดที่ 3 แสนบาท แต่จากมาตรการที่เพิ่มเกณฑ์สูงสุดเป็น 5 แสนบาท ก็จะเอื้อให้กลุ่มนี้ซื้อหน่วยลงทุนเพิ่มเพื่อขอหักลดหย่อนเพิ่มได้ ภาวการณ์ก็จะลดลงไปตามขั้นรายได้ และด้วยผลของมาตรการนี้จะทำให้กลุ่มผู้มีรายได้เกิน 2 ล้านบาทต่อปีเหล่านี้เสียภาษีในอัตราที่แท้จริง (Effective Tax Rate) ลดลงได้มากถึง 3%

อัตราภาษีที่แท้จริงของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ก่อนและหลังมีมาตรการ*

ขั้นรายได้ ** (บาท)	ผู้เสียภาษี***		Marginal Tax Rate (%)		Effective Tax Rate (%)						
	สำนราย	%	ก่อน	หลัง	กรณีไม่ซื้อ LTF/RMF		กรณีซื้อ LTF/RMF				
					ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	
< 1 แสน	1.66	28.9	0	0	0	0	0	0	0	0	0
100,001 – 1.5 แสน	1.14	19.9	10	0	3	0	0	0	0	0	0
150,001 – 5 แสน	2.40	41.8	10	10	8	6	4	3	3	3	3
500,001 – 1 ล้าน	0.38	6.6	20	20	14	13	6	5	5	5	5
1,000,001 – 2 ล้าน	0.13	2.2	30	30	22	21	9	8	8	8	8
2,000,001 – 4 ล้าน	0.03	0.5	30	30	26	25	20	19	16	16	16
> 4 ล้าน*	0.01	0.2	37	37	33	32	28	28	25	25	25
รวม	5.72	100.0									

* จำนวนจากรายได้สูงสุดของขั้นรายได้ ยกเว้นกลุ่มที่รายได้สูงกว่า 4 ล้านบาท จำนวนจากรายได้ 10 ล้านบาทต่อปี

** ข้อมูลจากรายงานสถิติแยกตามขั้นรายได้ที่ประเมิน ก.จ.ด. 90 และ ก.จ.ด.91 ปีภาษี 2549

*** มีผู้ที่อยู่ในฐานภาษี (ก.จ.ด. 90 และ 91) ประมาณ 5 ล้านคน จากกำลังแรงงานทั้งสิ้น 36 ล้านคน

นอกจากนี้ ถ้ามองในระยะยาว มาตรการข้างต้นจัดเป็นการเพิ่มรายได้หลังหักภาษีให้ผู้บริโภคตลอดอายุการทำงาน ยิ่งถ้าผู้เสียภาษียังมีอายุงานเหลืออยู่มาก ก็จะได้ประโยชน์จากมาตรการนี้มากกว่าผู้ที่ใกล้วัยเกษียณ ซึ่งจะเหลือเวลาได้รับประโยชน์จากมาตรการอีกไม่นาน การที่ผู้บริโภคมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นการถาวรเช่นนี้ ก็จะช่วยยกระดับการบริโภคเฉลี่ยตลอดชีวิตได้ ตามหลักทฤษฎี Permanent Income Hypothesis ทางเศรษฐศาสตร์

มาตรการปรับอัตราหักค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรและอุปกรณ์ให้มากขึ้นในปีแรก

มาตรการนี้จะจูงใจได้เฉพาะธุรกิจที่ปกติแล้วมีผลกำไรต้องจ่ายภาษีให้รัฐ แต่จะไม่จูงใจสำหรับบริษัทที่ปัจจุบันได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล เช่น บริษัทที่ได้รับสิทธิส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment: BOI) หรือบริษัทที่ปกติมีผลดำเนินงานขาดทุนจึงไม่ต้องเสียภาษีอยู่แล้ว

นัยของมาตรการนี้เป็นเพียงการเลื่อนเวลาหักค่าเสื่อมราคาให้มากขึ้นในปีแรกเท่านั้น ยกตัวอย่างเช่น ธุรกิจทั่วไปจะหักค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรได้ 40% ของมูลค่าต้นทุนในวันแรกที่ซื้อ และที่เหลือทยอยหักใน 5 รอบบัญชีเทียบกับเดิมที่หักได้ในอัตราแบบเส้นตรงปีละ 20% เป็นเวลา 5 ปี ดังนั้นในอีก 4 ปีต่อมา ธุรกิจก็จะเหลือค่าเสื่อมราคาให้ทยอยหักได้น้อยลงเมื่อเทียบกับอัตราเส้นตรง แต่เมื่อรวมตลอดอายุงานเครื่องจักร 5 ปี ซึ่งไม่ว่าวิธีหักเป็นแบบใด ก็จะหักค่าเสื่อมราคาได้ครบ 100% เช่นเดียวกัน

อัตราหักค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรของธุรกิจตลอดอายุเครื่องจักร 5 ปี

	ปี 1	ปี 2	ปี 3	ปี 4	ปี 5	รวม 5 ปี
อัตราเดิม	20%	20%	20%	20%	20%	100%
อัตราใหม่*	40%	15%	15%	15%	15%	100%
Δ อัตราใหม่ - เก่า	20%	-5%	-5%	-5%	-5%	0%

* ให้อัตราหักปีแรกเป็น 40% (ซื้อเครื่องจักร ณ สิ้นปี) และที่เหลือทยอยหักใน 4 รอบบัญชี

เมื่อพิจารณาในแง่รายได้ของรัฐ หากไม่คำนึงถึงมูลค่าปัจจุบัน (Present Value) มาตรการนี้จะไม่มีผลทำให้รัฐสูญรายได้มากขึ้นแต่อย่างใดตลอด 5 ปีของอายุเครื่องจักร เพราะมาตรการนี้เป็นเพียงการเลื่อนเวลาการสูญรายได้จากเดิมที่รัฐจะสูญเฉลี่ยเท่ากันทุกปี เป็นการสูญมากขึ้นในปีแรกเท่านั้น แต่ถ้าคำนึงถึงมูลค่าปัจจุบันของการเลื่อนเวลาการสูญรายได้รัฐสำหรับการหักค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรที่ซื้อในช่วงปี 2551 – 2553 แล้ว รัฐจะสูญเสียดังกล่าวได้ประมาณ 12 พันล้านบาท

ตัวอย่างแสดงส่วนต่างอัตราค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรที่ซื้อในช่วงปี 2551 – 2553 และภาษีที่รัฐสูญเสียเทียบกับก่อนมีมาตรการ

ส่วนต่างอัตราค่าเสื่อมราคา	ปี 2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	รวม
เครื่องจักรใหม่ที่ซื้อในปี 2551	20%	-5%	-5%	-5%	-5%			0%
ปี 2552		20%	-5%	-5%	-5%	-5%		0%
ปี 2553			20%	-5%	-5%	-5%	-5%	0%

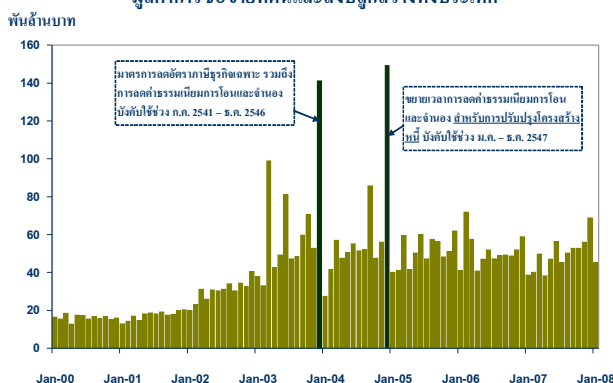
จำนวนภาษีที่รัฐสูญเสีย (บาท)	ปี 2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	รวม
- ไม่คิด Present Value	19,924	17,134	14,038	-16,647	-16,647	-11,666	-6,137	0
- คิด Present Value	19,924	15,577	11,602	-12,507	-11,370	-7,244	-3,464	12,518

การสูญเสียดังกล่าวของรัฐในรูป Present Value นั้น ในทางกลับกันก็คือ มูลค่าภาษีที่ธุรกิจประหยัดไปได้จากมาตรการนี้ตลอดอายุของเครื่องจักรที่จะลงทุนภายใน 3 ปีที่มาตรการนี้ให้สิทธิประโยชน์ ซึ่งจะส่งผลให้ธุรกิจมีกำไรสุทธิมากขึ้น และสามารถคำนวณเป็นอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Internal Rate of Return: IRR) ที่สูงขึ้น ธุรกิจจึงมีแรงจูงใจที่จะเร่งการลงทุนในช่วง 3 ปีนี้เพื่อใช้สิทธิประโยชน์ในการทำกำไร (IRR - ต้นทุนของเงินทุน) ให้มากขึ้น

มาตรการกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์

มาตรการนี้จะส่งผลกระทบต่อรายได้รัฐค่อนข้างมาก เพราะรายได้ภาษีธุรกิจเฉพาะที่เดิมเคยเก็บ 3% ของรายรับจากการขายอสังหาริมทรัพย์จะลดเหลือ 0.1% เท่านั้น และการลดอัตราค่าจดทะเบียนการโอนและจ่านองอสังหาริมทรัพย์ จากเดิม 2% เหลือเพียง 0.01% รายได้ส่วนนี้จึงหายไปเกือบหมด เมื่อเทียบกับในปีงบประมาณ 2550 ที่จัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะรายการนี้ได้ประมาณ 14,000 ล้านบาท โดยผลของมาตรการนี้จะกระทบการจัดเก็บรายได้ของทั้งปีงบประมาณ 2551 และ 2552 เพราะมาตรการเริ่มบังคับใช้ภายใน 1 ปีนับจาก 29 มีนาคม 2551 การที่ต้นทุนในการซื้อขายลดลงจะทำให้ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์เร่งตัวขึ้น โดยกิจกรรมภาคอสังหาริมทรัพย์ที่จะซื้อขายหรือโอนในอีก 2 – 3 ปีข้างหน้าก็อาจจะเร่งดำเนินการให้ทันภายใน 1 ปีเพื่อรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีนี้ ซึ่งในช่วงปี 2541 – 2546 รัฐก็ได้ใช้มาตรการเดียวกันนี้เพื่อกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์ในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจและประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี

มูลค่าการซื้อขายที่ดินและสิ่งปลูกสร้างทั่วประเทศ



◆ **ข้อสังเกตเพิ่มเติม**

1) มาตรการเพิ่มค่าลดหย่อน LTF/RMF ดูเหมือนว่าจะช่วยจูงใจให้กลุ่มผู้มีรายได้อ่อนได้สูงเก็บออมมากขึ้น แต่ก็เป็นไปได้สูงที่คนกลุ่มนี้จะนำเงินออมที่มีอยู่เดิมมาซื้อ LTF/RMF เพิ่ม ดังนั้น ผลของมาตรการนี้ต่อเงินออมใหม่จึงอาจจะไม่มากนัก ขณะที่ผลต่อความมั่งคั่งที่เพิ่มขึ้นก็จะช่วยกระตุ้นการใช้จ่ายได้ในระดับหนึ่ง และยังเป็น การช่วยพัฒนาผู้ลงทุนระยะยาวอีกทางหนึ่งด้วย

2) มาตรการหักค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรเพื่อกระตุ้นการลงทุนให้สิทธิประโยชน์นานถึง 3 ปี อาจทำให้ ธุรกิจยังไม่รีบตัดสินใจลงทุนในทันที แต่ถ้ากำหนดช่วงเวลาให้สั้นกว่านี้ (เช่น 1 ปี) ก็จะช่วยเร่งการลงทุนให้เห็น ผลเร็วขึ้น

3) มาตรการลดอัตราภาษีให้บริษัทในตลาดหลักทรัพย์จะช่วยจูงใจให้มีบริษัทเข้ามาจดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์มากขึ้น เป็นการสนับสนุนการสร้างบริษัทภาคได้อีกทางหนึ่ง และยังเอื้อให้รัฐจัดเก็บภาษีเงินได้ นิติบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว

4) มาตรการภาษีชุดนี้อาจจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจได้ในระยะแรกและเป็นการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้มี รายได้ปานกลางขึ้นไปและภาคธุรกิจ แต่ก็ส่งผลกระทบต่ออ้อมไปยังการจ้างงานและรายได้ของประชาชนโดยทั่วไป นอกจากนี้รัฐยังได้ออกมาตรการเงินทุนเพื่อประชาชนและเศรษฐกิจฐานรากตามมาในวันที่ 1 เมษายน ซึ่งเน้น กลุ่มเป้าหมายต่างออกไปให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ หากการดำเนินการตามแผนการลงทุนขนาดใหญ่หรือ Mega Projects เกิดขึ้นได้จริง ก็จะช่วยเสริมมาตรการทั้งสองในการฟื้นฟูเศรษฐกิจในประเทศได้ในระยะยาว

◆ **แนวโน้มนโยบายในระยะต่อไป**

จากสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ไม่แน่นอนในปัจจุบัน การดูแลให้ความเชื่อมั่นและอุปสงค์ในประเทศ พื้นตัวอย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งสำคัญที่รัฐจำเป็นต้องเร่งดำเนินการต่อไป ข้อควรคำนึงสำหรับรัฐบาลในการดำเนิน นโยบายการคลังในระยะต่อไปมี 2 ประเด็นที่สำคัญ คือ

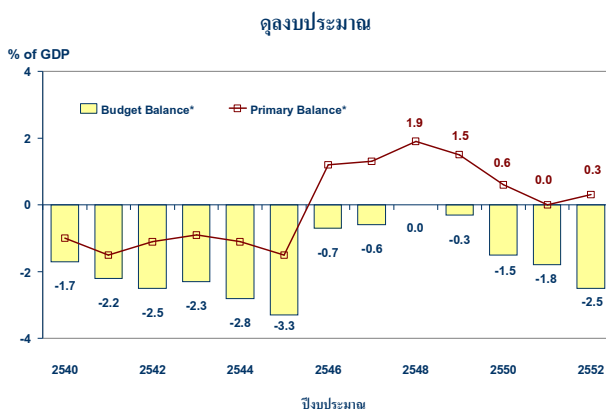
1) **การจัดทำงบประมาณขาดดุลต่อเนื่อง**

ขณะนี้มีความจำเป็นที่รัฐต้องจัดทำงบประมาณขาดดุลต่อเนื่อง เพื่อใช้รายจ่ายรัฐบาลในการกระตุ้น ให้อุปสงค์ในประเทศสามารถขยายตัวทดแทนการส่งออกที่ชะลอตัวลง เนื่องจากความเสี่ยงของเศรษฐกิจโลกมี มากขึ้น โดยการเน้นโครงการลงทุนเพื่อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้เอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ขนาดของการขาดดุลอาจเพิ่มขึ้นไปอยู่ในช่วง 2 - 3% ของ GDP ได้ (หากพิจารณาเกณฑ์การขาดดุล งบประมาณของการรวมกลุ่มสหภาพยุโรปที่ 3% ของ GDP) แม้ว่าสัดส่วนการขาดดุลจะสูงขึ้นมากเมื่อเทียบกับ หลายปีที่ผ่านมา แต่ก็มีเหตุผลสนับสนุนดังนี้

➤ การขาดดุลงบประมาณที่มีผลต่อเศรษฐกิจอย่างแท้จริง

การดูทิศทางนโยบายการคลังจากดุลงบประมาณตามที่สาธารณะรับทราบ อาจไม่เพียงพอ เพราะในงบประมาณที่เห็นนั้น ได้นับรวมรายจ่ายส่วนหนึ่งที่เป็นการทยอยจ่ายชำระหนี้ที่เกิดจากกิจกรรมของรัฐที่เกิดขึ้นไปแล้วในอดีต ได้แก่ รายจ่ายคืนเงินกู้ครบกำหนด รายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ และรายจ่ายค้างจ่ายของหน่วยงานต่างๆ³ การพิจารณาผลต่อเศรษฐกิจจึงควรต้องพิจารณา “ดุลเบื้องต้น (Primary Balance)” หรือ “ดุลที่หักรายจ่ายเพื่อชำระหนี้แล้ว” ประกอบกันด้วย

ในช่วงปีงบประมาณ 2550-2551 รัฐได้ประกาศนโยบายงบประมาณแบบขาดดุลต่อสาธารณะ แต่จากรูป จะเห็นได้ว่า ดุลเบื้องต้นไม่ได้สะท้อนการขาดดุลอย่างที่รัฐตั้งใจ สำหรับปีงบประมาณ 2552 ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้จัดทำงบประมาณแบบขาดดุลเพิ่มเป็น 2.5% ของ GDP ไปเมื่อเร็วๆ นี้ แต่เมื่อพิจารณา ดุลเบื้องต้นก็ยังเกินดุลอยู่ 0.3% ของ GDP ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ในภาวะที่เศรษฐกิจมีความเสี่ยงและต้องการนโยบายการคลังช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจเช่นนี้ รัฐอาจต้องพิจารณาขนาดการขาดดุลงบประมาณที่สูงขึ้นเพื่อสะท้อนบทบาทนโยบายการคลังในการกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างแท้จริง



Remark: * ใช้ Nominal GDP ที่เกิดขึ้นจริงในการคำนวณ ยกเว้น FY2551 ปรับตาม Forecast ณ ม.ค. 51

➤ รัฐมีภาระทางการคลังเพิ่มตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญใหม่เพื่อความโปร่งใสทางการคลัง

นอกเหนือไปจากการเพิ่มสวัสดิการแก่ประชาชนตามสิทธิในรัฐธรรมนูญแล้ว ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญยังได้มีการระบุในหมวด 8 มาตรา 167 ให้มีกฎหมายการเงินการคลังเพื่อกำหนดกรอบวินัยการเงินการคลังของรัฐ และมาตรา 169 ให้กำหนดแหล่งที่มาของรายได้เพื่อใช้คืนเงินคงคลังจากที่ได้ใช้จ่ายไปก่อนด้วยกรณีเร่งด่วนและจำเป็น ทั้งนี้เนื่องจากในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา มีการใช้เงินคงคลังในกรณีดังกล่าวค่อนข้างมากสำหรับการจัดสรรงบประมาณปี 2552 เริ่มมีการดำเนินการตามมาตรา 169 แล้ว โดยกั้นบบางส่วนไว้คืนเงินคงคลัง 31,938 ล้านบาท คิดเป็น 1.7% ของงบประมาณ ซึ่งเม็ดเงินจำนวนนี้นับรวมเป็นรายจ่ายในงบประมาณปี 2552 และเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เม็ดเงินที่ลงสู่เศรษฐกิจจริงต่ำลง การขาดดุลงบประมาณปี 2552 จำนวน 2.5% ของ GDP นั้นได้รวมรายจ่ายส่วนนี้ไว้ด้วยแล้ว

³ หน่วยงานรัฐได้ดำเนินการสนองนโยบายแล้วเกิดผลขาดทุน รัฐจึงต้องจ่ายเงินชดเชยให้ โดยทยอยจ่ายในภายหลังเมื่อสามารถจัดสรรงบประมาณอุดหนุนให้ได้ ถ้ารัฐยังไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้ได้ ก็อาจสะสมยอดค้างจ่ายไว้หลายปี

➤ รัฐจำเป็นต้องเน้นการลงทุนเพื่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจระยะยาว

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศที่ยังมีการใช้พลังงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพ และในภาวะที่ต้นทุนพลังงานมีแนวโน้มสูงขึ้นต่อเนื่อง รัฐจำเป็นต้องเร่งเดินหน้าแผนการลงทุนขนาดใหญ่ในระบบราง (Mass Transit) ระบบโลจิสติกส์ การจัดการทรัพยากรน้ำ และพลังงาน โดยกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่ปฏิบัติได้จริง มีการวางแผนระดมทุนที่ชัดเจน ทั้งจากการพึ่งพางบประมาณ การกู้ยืมจากในประเทศหรือต่างประเทศ รวมทั้งการนำนวัตกรรมทางการเงินในรูปแบบของการร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชนมาดำเนินการบนความโปร่งใส มีการแสดงภาระทางการคลังที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างชัดเจน

ดังนั้น โครงสร้างงบประมาณในระยะต่อไป ควรต้องเน้นการจัดสรรงบลงทุนให้มีสัดส่วนไม่ต่ำกว่า 25% ตามเกณฑ์ของกรอบความยั่งยืนทางการคลังให้ได้ เพราะในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา สัดส่วนนี้ลดต่ำลงไปมาก แม้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะต้องจัดสรรงบประมาณบางส่วนไปชำระหนี้ค้างจ่ายจากรัฐบาลในอดีต แต่ที่สำคัญการจัดสรรงบลงทุนในทางปฏิบัติมักจะลดลงไปจากวงเงินที่รัฐสภาได้อนุมัติและประกาศให้สาธารณะรับทราบตามเอกสารงบประมาณ

สัดส่วนงบลงทุน / งบประมาณ

ปีงบประมาณ	ตามเอกสารงบประมาณ	ในทางปฏิบัติ
2550	23.9%	20.9%
2551	24.4%	20.0%
2552	22.2%	n.a.

➤ ฐานะทางการคลังเอื้อต่อการเพิ่มบทบาทของรัฐ

จากการประมาณการ การทำงานงบประมาณขาดดุล 2.5% ของ GDP ในปีงบประมาณ 2552 จะทำให้หนี้สาธารณะเพิ่มจาก 40.2% เป็น 40.4% ของ GDP ซึ่งยังอยู่ในเกณฑ์กรอบความยั่งยืนทางการคลังซึ่งกำหนดไว้ที่ 50% สำหรับภาระหนี้ต่องบประมาณก็ยังต่ำกว่าเกณฑ์ 15% เนื่องจากรัฐสามารถบริหารจัดการเงินผู้รับกำหนดในแต่ละปีงบประมาณได้ จะเห็นได้ว่า ฐานะทางการคลังยังเอื้ออำนวยต่อบทบาทของรัฐในการช่วยรักษาการฟื้นตัวของอุปสงค์ในประเทศได้อีกมาก

2) ความจำเป็นในการปรับโครงสร้างภาษี

รัฐควรศึกษาแนวทางการปฏิรูปโครงสร้างภาษีอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เอื้อต่อการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจในระยะยาวและช่วยลดช่องว่างทางสังคม รวมทั้งเพื่อรองรับรายจ่ายที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคตจากการจัดสวัสดิการให้ประชาชนตามสิทธิในรัฐธรรมนูญ และพร้อมที่จะรองรับปัจจัยที่อาจมากระทบต่อเศรษฐกิจ อันจะส่งผลต่อการจัดเก็บรายได้ของรัฐ โดยรัฐอาจพิจารณาแนวทางต่างๆ ในเชิงเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาค เช่น การปรับขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีมรดก ภาษีสิ่งปลูกสร้าง และการขยายฐานภาษีเงินได้นิติบุคคลและบุคคลธรรมดาที่อาจทำได้โดยการปรับลดอัตราภาษี และการปรับช่วงฐานภาษีให้สอดคล้องกับผลของเงินเฟ้อ เป็นต้น

โดยสรุปแล้ว การออกมาตรการภาษีเพื่อกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจในวันที่ 4 มีนาคม 2551 ถือได้ว่าเป็นจังหวะเวลาที่เหมาะสม เพราะออกใช้ได้เร็วและมีประสิทธิภาพ จากการส่งผ่านไปถึงการเพิ่มขึ้นของอำนาจซื้อประชาชนและการลดต้นทุนของธุรกิจ อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นการออมและสนับสนุนการระดมทุนผ่านตลาดทุนให้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม มาตรการภาษีจะมีผลช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจได้มากเพียงใดนั้นขึ้นกับความเชื่อมั่นและพฤติกรรมกรรมการตอบสนองของผู้บริโภคและนักลงทุนเป็นสำคัญ ดังนั้น รัฐจึงควรเร่งสร้างความเชื่อมั่นและความชัดเจนในทิศทางของนโยบาย สร้างบรรยากาศทางเศรษฐกิจที่เอื้อต่อการบริโภคและการลงทุน โดยเฉพาะการวางแผนโครงการลงทุนภาครัฐเพื่อเร่งปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ซึ่งจะเอื้อต่อการกระตุ้นอุปสงค์ในประเทศในระยะยาว นอกจากนี้ ควรพิจารณาปรับโครงสร้างภาษีเพื่อให้เอื้อต่อการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ และรองรับรายจ่ายที่มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นในอนาคต

ภาคผนวก 1 มาตรการภาษีเพื่อกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจ วันที่ 4 มีนาคม 2551

	ประเภทภาษี	เดิม	ใหม่	กำหนดเวลา	หมายเหตุ
1. มาตรการภาษีเพื่อเพิ่มรายได้					
1.1	เพิ่มเงินได้สุทธิที่ได้รับยกเว้นภาษี	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	100,000 บาทแรก	150,000 บาทแรก	-
1.2	เพิ่มค่าลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิต	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	ไม่เกิน 50,000 บาทต่อปี	ไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี	-
1.3	เพิ่มวงเงินค่าลดหย่อนเงินได้ที่ซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) เงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือเงินสมทบเข้ากองทุนครู ไร่ เรือนเอกชน	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	ไม่เกิน 300,000 บาท	ไม่เกิน 500,000 บาท	-
1.4	เพิ่มวงเงินการหักค่าลดหย่อนเงินได้ที่ซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF)	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	ไม่เกิน 300,000 บาท	ไม่เกิน 500,000 บาท	-
1.5	เพิ่มค่าลดหย่อนให้กับผู้ประกอบการเลี้ยงดูคนพิการในครอบครัว	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	ไม่มี	30,000 บาท ต่อคนพิการต่อปี	-
2. มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนและ SMEs					
2.1	ยกเว้นภาษีให้แก่วิสาหกิจชุมชน	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	ไม่มี	เฉพาะรายที่มีเงินได้ไม่เกิน 1.2 ล้านบาทต่อปี	3 ปี
2.2	ปรับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับผู้ประกอบการ SMEs	ภาษีเงินได้นิติบุคคล	อัตราก้าวหน้า*	ยกเว้นสำหรับกำไรสุทธิ 150,000 บาทแรก	-
3. มาตรการภาษีเพื่อกระตุ้นการลงทุนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน					
3.1	หักค่าใช้จ่ายทรัพย์สินที่ช่วยประหยัดพลังงาน	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล	ไม่มี	หักได้ 1.25 เท่า ของค่าใช้จ่าย	3 ปี
3.2	ปรับอัตราการหักค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักรและอุปกรณ์	ภาษีเงินได้นิติบุคคล	หักภายใน 5 รอบบัญชี	หัก 40% ของมูลค่าต้นทุนในวันที่ได้ทรัพย์สินที่เลือกขอยกหักใน 5 รอบบัญชี	3 ปี
3.3	หักค่าเสื่อมราคาโปรแกรมคอมพิวเตอร์	ภาษีเงินได้นิติบุคคล	หักภายใน 10 รอบบัญชี	หักภายใน 3 รอบบัญชี	-
3.4	หักค่าเสื่อมราคาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (กรณี SMEs)	ภาษีเงินได้นิติบุคคล	หักภายใน 10 รอบบัญชี	หัก 40% ของมูลค่าต้นทุนต้นทุนในวันที่ได้ทรัพย์สินที่เลือกขอยกหักภายใน 3 รอบบัญชี	-
3.5	หักค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินที่ไม่ใช่ที่ดินและสินค้า (กรณี SMEs)	ภาษีเงินได้นิติบุคคล	หัก 40% ของมูลค่าต้นทุนในวันที่ได้ทรัพย์สินที่เลือกขอยกหักใน 5 รอบบัญชี	หักได้ 100% ของมูลค่าต้นทุน (รวมแล้วไม่เกิน 500,000 บาทในรอบบัญชี)	3 ปี
3.6	ลดอัตราภาษีสำหรับบริษัทที่เป็นเจ้าของทะเบียนข่าวใหม่ในตลาดหลักทรัพย์ภายในปี 2551 (1) ตลาด MAI (2) ตลาด SET	ภาษีเงินได้นิติบุคคล	อัตราภาษีของกำไรสุทธิ	อัตราภาษีของกำไรสุทธิ	3 รอบบัญชี
3.7	ลดอัตราภาษีสำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่มีอยู่เดิม (1) ตลาด MAI (2) ตลาด SET	ภาษีเงินได้นิติบุคคล	อัตราภาษีของกำไรสุทธิ	อัตราภาษีของกำไรสุทธิ	3 รอบบัญชี
3.8	ลดอัตราภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับผู้ขายอสังหาริมทรัพย์เพื่อการก่อสร้างหรือค่าไถ่	ภาษีธุรกิจเฉพาะ	3%	0.1%	1 ปี
3.9	ลดค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนการโอนและเงินง้อสังหาริมทรัพย์และห้องชุด (1) การโอน (2) การจำนอง	รายได้ที่มีภาษี	อัตราค่าธรรมเนียม	อัตราค่าธรรมเนียม	1 ปี

* กำไรสุทธิในส่วนของ 1,000,000 บาทแรกจัดเก็บในอัตราร้อยละ 15 กำไรสุทธิในส่วนที่เกิน 1,000,000 บาทแต่ไม่เกิน 3,000,000 บาทจัดเก็บในอัตราร้อยละ 25 และกำไรสุทธิในส่วนที่เกิน 3,000,000 บาทจัดเก็บในอัตราร้อยละ 30